

Tyendeloven har med sin klasseegoistiske Aand bidraget i nogen Grad til at fremme hos visse Husbønder og de Folk, som disse have sat til at være Tyendets overordnede, en uheldig Aand, en udemokratisk Følelse, en Mangel paa Forstaaelse af de simpleste Rettigheder, de skyldte at vise og tildele Tyendet. Det maa vistnok siges, at de Steder, hvor Tyendet behandles daarligt paa Landet, ere ikke de Steder, hvor Husbonden selv tager Haand i Hanke med, hvor han selv har et Øje med alt og følger med i Gaardens Bedrift i det enkelte og interesserer sig for og kender den enkelte Arbejder; men de Steder, hvor Forholdene ere daarligst, ere de, hvor Husbonden overlader til fremmede Folk, til Forvaltere, undertiden til Forpagtere, at styre hele Gaarden. Det bliver da en rent øjeblikkelig Interesse, som mange af disse Folk faar for at skaffe det størst mulige Udbytte af Gaarden, og det kommer i mange Tilfælde til at gaa ud over Folkene. Det er saadanne Steder, hvor man benytter Tyendeloven af 1854 saa skarpt og hensynsløst som muligt. Sørgeligt er det, at det her ofte gaar ud over det yngre Tyende, det, der ikke kan forsvare sig, de unge Piger og Dreng, eller de unge Karle, som ikke have nogen Fader, eller, hvis de have en Fader, en saadan, som maaske hverken vil eller kan tage sig af dem. De ere fuldstændig prisgivne saadanne hensynsløse og uskaansomme Forvaltere eller overordnede. De maa finde sig i denne Behandling, fordi de ikke have noget Kendskab til Lovgivningen, mangle Penge til at kunne antage en Sagfører og for øvrigt ere ængstelige og bange for, at en eventuel Proces skal komme til at gaa dem imod. Dette Ukendskab og Mangel paa Følelsen af, at man er i Stand til at opnaa noget, bidrager meget til, at der fares uskaansomt og hensynsløst frem mod meget Tyende og navnlig mod det yngre Tyende. Det gælder navnlig paa saadanne store Gaarde, hvor ikke alene Forvalterne, Tyendets overordnede, ere i Stand til at yde haard og uskaansom Fremfærd, men hvor Medtjenerne tage ved Lære af den raa Tone hos Gaardens Ejer og hans Forvaltere. Det er sikkert Tilfældet, at det yngre Tyende, Tjenestedrengene, de ganske unge Piger rundt paa Gaardene, ofte lide en meget ilde Medfart af deres Medtjenere, fordi disse ofte staa saa langt tilbage i Kultur, at de ræsonnere saaledes, at da de selv ere blevne raat behandlede, have de ogsaa Ret til at behandle andre raat igen.

Tyendeloven kræver af Tyendet, at det skal arbejde i ubegrænset Tid for Husbonden og skal udføre alt det Arbejde, som bliver budt det, uanset om det maatte være fæstet til at udføre dette Arbejde eller ej, og ifølge Tyendeloven kan Husbonden fordre, i alt Fald i visse Tilfælde, at Tyendet skal staa til Husbondens ubetingede Raadighed. Da Tyendet saaledes stilles ufrit i Ordets yderste Betydning, stilles saaledes, at det slet ikke har nogen Dispositionsret over sin egen Person og Tid, er der Mulighed for, at en hensynsløs Husbond kan lade Tyendet arbejde i 16—18—20 Timer i Døgnet, og der er ingen Forpligtelse for Husbonden til at give Tyendet god og nærende Kost i den Tid, det arbejder for Husbonden, eller at give det et godt, rummeligt Soveværelse og i det hele taget behandle det menneskeligt.

Det Tilløb til Beskyttelse af Tyendet, der findes i Tyendeloven, er meget ringe. Det forekommer mig ganske betegnende, at medens Tyendeloven nævner 17 Tilfælde, i hvilke Husbonden kan bortjage et Tyende — mandligt eller kvindeligt — af sin Tjeneste, nævner den kun 6 Tilfælde, i hvilke Tyendet kan forlade Tjenesten, og disse Tilfælde ere endda saa ubestemt angivne, at det viser sig, at Tyendet meget ofte ved at forlade Tjenesten, fordi det tror at have Loven paa sin Side, kommer i Konflikt med Øvrigheden og bliver dømt til at betale Erstatning til sin Husbond. Der siges saaledes i de 6 Punkter, hvor der hjemles Tyendet Ret til at forlade Husbonden, først under Nr. 1, at det har Ret til at forlade sin Tjeneste, naar Husbonden mishandler det. Men hvad er det at mishandle? Den ene Dommer siger, at Tyendet allerede er mishandlet, naar det møder med øjensynlige Mærker af at være blevet tildelt Slag af en Kæp. En anden Dommer erklærer derimod, at dette er ikke nogen Mishandling — Mishandling er det kun og er det først, naar Tyendet i den Grad har været Genstand for personlig Overlast, at det har maattet indlægges paa Sygehus, og Lægerne skønne, at der er Fare for dets Liv. Man har Eksempler paa, at en Husbond er bleven frikendt, hvor han har mishandlet Tyendet paa den Maade, at han, saafremt han her i København havde overfaldet en sagesløs Person paa lignende Maade, utvivlsomt vilde være bleven idømt Straf efter Bølleloven. Tyendet skal endvidere bevise, at Husbonden har mishandlet det. Hvis der ikke har været Vidner til Stede ved Over-